

ELŐFIZETÉSI ÁR

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel.

Egész évre 4 ft — kr.
Félévre 2 ft — kr.
Negyedévre 1 ft — kr.

Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan szamitunk.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 1 frtért közöltetnek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSEG

és
KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap-értékküldésre vonatkozó felvilágosítások intézendők

Sárospatak, Rákócya-utca 171. sz.

Kéziratok nem adunk vissza.

Hérmentelen leveleket nem fogadunk el.

Nyitni minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ

RÉZ LASZLÓ.

A nép szellemi tápláléka.

Az ember különösen abban tér el a többi földi lényektől, hogy szelleme is megkívánja a maga mindennapiját, s ha a test kielégítő, önkéntelen keres alkalmat arra. Az intelligens embernek e tekintetben válogatott ételekkel terhelt dúsan terített asztal áll rendelkezésére, különösen a nagyobb városokban, de bárhol legyen is, a könyvben megtalálja azt, a mi lelki szomját e tekintetben kielégítheti. Nem úgy ám a nép. Ennek szelleme még annyira fejletlen, látköre oly korlátolt, hogy minden könyvben nem találhatja meg a neki valót, mert legtöbbször érthetetlen nyelven van az előtte írva, miben legjobb akarata dacára is nem találhat kedvet. A népiskola ma még nem vihethi oda növendékét, hogy az onnan kikerült bármely irányú könyvben élvezetet találhasson. Hogy pedig ez nem úgy van, annak nem az iskola az oka, de hiányos iskolalátogatási állapotaink, melyek szerint nem az jó számításba: elvégezte-e valaki a népiskola hat tanfolyamát, de a törvény felmenti az iskolakötelezettség alól, ha a 12-ik évet betöltötte tekintet nélkül arra hány osztályt végzett. Pedig valameddig ez így marad, az eredmény sem leszen más, s meg kell elégedni ezzel a silánysággal. De ma a legjobb esetet is véve föl, azt. t. i. hogy a növendék egész szorgalommal és rendes iskolánál elvégezte a hat tanfolyamát a népiskolának. E szerint kilép az iskolából mint 13 ik évében levő gyermek, hát aztán mit csinál? Semmit, elfelejti mindazt, a mit tanult rö-

vid pár év alatt, s mikor belép abba a korba, hol érett esze arra inti, hogy olvasson, hogy tovább képezze magát, vagy legalább üres idejét hasznos olvasmányokkal töltsse el, ekkorára már legtöbbszörre olvasni írni annyira elfelejtett, hogy az neki terhéssé válik, s ha valamit megakarna tudni a könyvből, újra kellene kezdenie tanulni. Vannak ugyan ismétlő iskoláink is, de ezek nálunk országsszerre a maguk való igazában csak papíron vannak. De mostani szervezésekben jobb is úgy nekik, mert eltekintve attól, hogy ritkán van mit ismételni, se tanszer, sem kellő szigor nincs, hogy ezek életképesse legyenek. S így aztán ott vagyunk, hogy felnőtt népünk az imádságos könyvén kívül más könyvet nem ismer, sőt legtöbb esetben ma még az imádságos könyvet is a tizedik tudja csak olvasni. No, most már milyen legyen az a szellemi táplálék, a melyet ilyen elme megemészsen? A kalendáriumot milyen szívesen olvasná ha értene belőle valamit, de az is nehéz neki. Elmegy a vásárra s vesz a ponyván egy pár olcsó füzetet, de itt azt nézi ám, melyik szól valami híres rablóról, melyik mesél neki az ő nyelvén. Azt elolvassa aztán, vagy iskolás gyermekével elolvastatja magának, s ebben már talál élvezetet, s mi több azt mind olyan szent igaznak tart, hogy lehetetlen vele megértetni az ellenkezőt. Mert hiszen hát ki van nyomtatva? A ponyvairodalmat ismeri mindenki, tudjuk mily erkölcsi irányzatokkal babonával stb. van az teli. Kiváló szellemi tápláléka azonban népünknek a koremai szórakozás. Itt jön össze legszívesebben, itt mondja el búját-baját egymás-

nak s az egészséget tönkre tevő és az erkölcsi életet irtó szeszitalnak áldozva egész estéket tölt el társaságban. Ha itt-ott még megkísérlették a népet esténként olvasóköribe édesgetni, számára felolvasásokat, vagy tanulságos előadásokat rendezni, az többszörre mind meghusult, számatúzként fellángolt és elaludt. Miért? mert nincs alap a mire tovább építsenek, nincs elég fejlett szellem, mely ilyenek után vágyódnék. Az egy, a templom, a hová hetenkint ellátogat egyik buzgóságból, a másik szokásból, s itt aztán azt a predikációt tartja a legszebbnek, azt becsüli a legtöbbre, a melyből legkevesebbet értett. Ilyen népünk szellemi tápláléka s ilyen marad, míg az iskolakötelezettséget az egész vonalon végre nem hajtják a 6 éves kortól a 15 éves kor betöltéséig, a míg az iskolát hozzáférhetővé nem teszik a legszegényebb ember gyermekének is.

Zs. B.

Az adó.

Régóta hangzó, általános óhaj, hogy az adó-törvényeket teljesen reformálják és új törvényekkel pótolják. Adórendszerünk rossz, és ha nem is káros a kormányra, az államra nézve, de a szegény népet segíti tönkretenni, mely véres verejéket izzad és szenved méltánytalanul kirótt adójáért. Ezért helytelen az adórendszer, mely a szegény népre rója az elviselhetetlen adót és ezért kell megváltoztatni alapjából a tartathatlan adórendszerünket

TÁRCZA.

Meghaltak, mert szerettek.

(Elbeszélés.)

Írta: **Ellősházy Endre.**

— A „Sátoralja” eredeti tárcája —

(Folytatás)

II.

Hart Ottó türelmetlenül várta nejét. Midőn a két tüzes erdőly a kastély verendájára elé rohogott, elébe sietett, s e férjnek részéről ritkán tapasztalt udvariassággal emelte ki nejét a könnyű kis futóból, kezét csokokkal halmozta el, miközben azt kérdező tőle, hogy mit végzett Andornokival.

Neje figyelemre se méltatva nyájaskodásait, csak féldoldalt vetette oda:

„Elválta az ügyet.”

„De nyujtott-e némi reményt arra, hogy az ügyet hamarosan lebonyolítja?”

„Tizennégy nap múlva olasz munkásaid dolgozhatnak.”

„Hart látható örömmel hallgatá neje szavait, kezét csokokkal halmozta el, miközben bizalmatlankodva kérdező:

„Bizol-e, hogy ez ember beváltja ígéretét?”

„Édes Ottóm — felelé gúnyosan Hartné — En Andornokit csak 2 óra óta ismerem, alig váltottam vele néhány szót, de e rövid idő alatt is meggyőződtem arról, hogy ez az ember egy férfi, s a mit ígért, azt be is fogja váltani.”

Ezzel férjét tovább figyelme se méltatva, lakásába távozott, s ponyvát látva a gyermekszobába ment, hol egy alig két éves barna kis leánya örömpreperre tárta elé kis karjait.

Hartenfeldi Hart Ottó, egy csehországi lovag család sarja. Atyja a cseh invasio idejében jött Magyarországra s itt mint Bezirker állott Bach szolgálatában. Azután itt is maradt Alkalmazkodni tudó, ügyes kis ember volt, az alkotmányos kor beálltával a banközép kiváló emberévé nőtte ki magát s nem rég halt el, mint egy nagy alföldi vármegye alispánja.

Fia, mint mérnökári tiszt Temesvárott szolgált, s itt ismerkedett meg Oláh Leontinával, ki mint apátlan, anyátlan gazdag árva leány, anyai nagybátyja Trugyan Aurél nyugalmazott tábornoknál nevelkedett.

Atyja Oláh Zsigmond Asbóth Lajos alatt a Bánságban küzdött az oláh felkelők ellen, később mint

százados, majd mint örnagy vett részt a felső-dunai hadsereg esatáiban.

Sógra Trugyan Aurél mint ezredes vezetett el lennük egy határvidéki oláh ezredet. A szabadságharc leverése után amaz 10 évet töltött Kufsteinban, amaz, miután még végig küzdötte az 59-iki hadjáratot, mint tábornok nyugalmomba vonult.

Oláh Zsigmond Kufsteinból hazakérülve elfonficsalt, de visszanyert birtokait kezdé rendezni, miközben neje egy kis leánnyal — Leontinával — örvendezteté meg. A börtön levegője azonban aláásta a különben is gyenge idegzetű férfi egészségét s mielőtt ügyeit rendezhette volna, elhalt. Neje nemsokára kötötte őt.

Halálos ágyán kibékült sógrával, egykori ellenfelével, s kis leánya gyám-ágával őt bízta meg.

Trugyan Aurélnak nem kis gondot adott a halálos ágyán nyert megbízás. Kaszányában s a haroz mezején nevelkedett, nögyülőző aglegény volt. Miként neveljen ő fel egy gondjaira bízott alig 6 éves kis leányt? Pedig a halálos ágyán nyert megbízást híven akarta teljesíteni.

Elhatározta tehát, hogy a gyermeket kizárólag ő fogja nevelni. Tudta, hogy a gyermeknevelés első alapfeltétele a szeretet, a mit a gyermek azonban a legjobban fizetett nevelőnéknél sem talál fel. A legkitünőbb nevelőnőt szerződtette

Az adórendszer reformálása, az adótörvények kodifikálása nem késheket sokáig. Sierteti az általános panasz, keserűség, mely a szegény nép rétegében minduntalan felhangzik.

Mert ugyan lehet e az államnak akarata, czéla tönkretenni a nép egész rétegeit? Lehet-e az államhatalom hivatása, hogy családokat földönfutókká, koldusokká, nyomorult hajléktalanokká tegyen?

Nem. Jövő adórendszerünknek olyanok kell lenni, hogy az adó akkora legyen és úgy fizetessék be, hogy azt mindenki befizethesse és ne kelljen ezer számra tartani az állam kenyerén a sok adóvéghajtót és adótitstet.

Mi e rövidke cikk keretében nem akarunk általánosságban sem foglalkozni azzal, hogy miképen rendezzék adórendszerünket és korrigálják idevágó silány törvényeinket, nem akarunk rámutatni az egyes módoszatokra, lehetőségekre, mert hiszen az adóügy rendezésének mikéntje a pénzügyi szaktekintélyek alapos tudásától függ.

Már pedig igazán nagy pénzügyi szaktekintélyekkel bír ez az ország, mit legjobban bizonyít gazdaságunk rohamos fejlődése. Ep ezért adóreformunk sikerét nem veszélyezteti pénzügyi szaktekintélyeink tudása, hanem igen is veszélyeztetheti pénzügyi szaktekintélyeink esetleges fondor gondolkozása.

Megmondjuk, mit értünk ezalatt. Értjük azt, hogy szaktekintélyeink nem úgy fogják rendezni az adóreformot, mint az a nép érdekében állana, hanem úgy a mint azt a mellékérdekek parancsolják. Félreteszik meggyőződésüket, melyet a tudás érlel bennük és számtlják a mellékérdekeket, melyeket a felettük álló egyének presszionálnak rájuk.

Ha e pressziót nem gyakorolják, ha tudós pénzügyi embereink csakis legjobb meggyőződésüket, tudásukat, alapos tapasztalataikat fogják felhasználni és tekintetbe venni, ha meglesznek óva oly szerencsétlen befolyásoktól, a melyeknek káros következményei, az adótörvények sikertelen, áldatlan rendezésében, vagyis, inkább újított rendetlenségében, nyilvánulnának — akkor még van remény, hogy megtalálják a sikeres megoldást, azt a kulcsot, a melylyel helyesen lehet számitani az adót és kiróni az állam polgáira az állami terheket.

Mi csak egy jó tanácssal kívánunk szolgálni azoknak, kik hivatják adórendszerünket megváltoztatni és helyes adórendszerrel pótolni. De ezt a tanácsot meg kell szívlelni, ezt az indítványt élő tette kell érlelni, ha azt akarják, hogy az új rendszer javaslatát törvénynyé válják.

Mi ugyanis meg vagyunk győződve, hogy ha indítványunkat, az egész nemzet óhaját, mellőznék: nincs az a magyar törvényhozás, nincs képviselőház, mely az új adótörvényt meg merné szavazni még csak általánosságban is.

A tekintetbe veendő körülmény pedig abban áll, hogy az adót úgy kell rendezni — és ezzel sem mondunk semmi újat, — hogy a szegény emberen kevesebb legyen a teher, mint a gazdagon.

De ezt mi nem számtani arányban értjük, hogy például a szegény ember 100 frt után 6 frt adót fizessen és a gazdag milliomos egy millió frtja után 60 ezret. Az adókulcsnak olyanok kell lenni, hogy a gazdaságnak a terhekkel nem csak arányosan, hanem fokozatosan nagyobbok kell lenniök. Mig a szegény ember például 100 frt keresete után 4 frtot fizet adó gyanánt, addig a gazdag ember 100 ezer frt jövedelme után nyolcz-tíz ezer forintot.

Vagyis a nagy terheket nem a köznép tömegének kell viselni, mely izzad, fárad és dolgozik a kenyérért. A kenyérből nem lehet, nem szabad elvenni annyit, hogy az állam terheinek fedezetéért, ne maradjon elég a szegény embernek. A nagy terheket a nagy vagyonuaknak kell viselniök.

Sokan lesznek persze a vagyonosok közül, kik az ilyen rendezésre fel fognak szólalni, hogy hiszen ez méltatlanság.

De nem az. Mert gondoljanak az urak arra, hogy mit élvez a szegény ember az államtól? Még talán polgárjogot sem. Fizeti adóját és nem kap érte semmit, legfeljebb, hogy életbiztoságát védi meg az állam. Hát a gazdag emberről, hogy gondoskodik az állam? Elvezi a közjogokat, szerepet juttat neki a közéletben és társadalomban, megvédi vagyonát, igen, biztosítja tőkéjét és őrizi azt.

De az egy alkotmányos államban nem is lehet máskép. A vagyonbiztonság adja meg az ország ipari és kereskedelmi felvirágzását, és jaj annak az államnak, hol

a vagyonbiztonság megrendül, pusztulásnak indul az ország.

De e tekintetben óvatosoknak kell lennünk és úgy kell leszálltanunk a cenzuszt, hogy az ne képezzen kész szerencsétlenséget az eladósodott államra. A különböző nemzetiségek arányához képest kell e kérdést megoldani és pedig úgy, hogy az állambontó czélzattal izgágáskodó hazafiatlan nemzetiségek a leszállított cenzus által többségbe ne jöjjenek.

Most még csak egyet. Aljon jogában minden szegény embernek, földművesnek, munkásnak, bárkinek úgy fizetni részletekben és akkor fizetni adóját, mikor azt legkönnyebben bírja.

Persze az állam kárán: úgy kell e nehézkést megoldani, hogy ezért az államlháztartás menete és gépezete meg ne akadjon és az adóhátralékok veszedelmes nagyságban fel ne gyűljenek.

Úgy kell elrendelni az adónizetéseket, hogy a munkás, ki hetenként kapja a bérért, 52 heti részletben fizethessen, a hivatalnok havonként kapja fizetését, tehát 12 részletben, a földműves aratás után lát pénzt, tehát akkor, mikor eladta búzáját, és így tovább.

Es vajjon akad-e munkás, ki pár frtnyi adóját meg nem fizetné, mikor azt hatosonként róhatná le és így volna ez minden rangú és állású polgárnál is.

Ez ujítás eredménye meg vagyunk arról győződve, megfelelő a várakozásnak. Nagyon lenne az adóvédelem, kevesebb a behajthatatlan adó s nem kellene annyi szerencsétlen embert földönfutóvá, hajléktalanná tenni az állam nevében és az állam követeléseiért.

Az adónak részletekért befizetése, most is fennáll, de ez rendszertelen, rossz és még kérelmezni is kell. E kedvezmény már áldatlan s többé nem állhat fenn és úgy rendezendő, mint azt itt kifejtettük. Késedelmi kamat persze fentartandó de viszont okvetlen le kell szállítani 4—4% százalékra.

Ezeket akartuk elmondani adórendezésünk ügyében és érdekében, mert meg vagyunk győződve, hogy az adóreformálás küszöbön van; megoldását égető szükségké tette az általános panasz és a nép felajdulása ezer és ezer ajakkal.

Liptói.

tehat a gyermekhez, de nevelését kizárólag ő vezette. A legodosabb anya öber figyelmelel öködött a gyermek felett: zárkózott keble a legmellegebb érzelmeiket rejtette magába: s el nem pazarolt érzelmeiket mind a gyermekre árasztá.

Sőt megtagadta multját, ösmerve sógra érzelmeit, a gyermeket a leglaziasabb szellemen nevelte: ö maga is, okulva azon családásokon, mely a 48-iki nemzetiségi álmódosítokat a szabadságharc leverése után érte, azoknak adott igazat, kik egykor vele szomban állottak; s e férfiakat mint az erény, a lovasiaság, s a hazaság megtestesült öszményét állítá a kis leány lelki személele.

E nevelés adta meg Leontinnak azon férfias, határozott, minden álelemérem s női gyöngeségeköt ment karaktert, mely öt később ellenállhatlanná tette.

A tábornok e mellett a kis leány vagyonát is rendezte, s mire a gyermek hajadonná fejlődött, a Bónát egyik leggazdagabb leányává lett. Mert az idő eljárt s elérkezett annak az ideje, hogy a leány szabad széknyra keljen.

A tábornoknak rossz néven sem lehet venni, hogy gyámleánya azok között keresett férjjet, kik között ezéaz életét eltöltötte. A polgári élet előtte teljesen ismeretlen volt, a polgári élet fértaival sem azelőtt, sem most nem érintkezett, előtte a katonai

intözmény volt a legtökéletesebb eszmény a világon, a katonai pályá volt az egyetlen, melyre méltónak ítélte a férfit. Más életpályá előtte a kufár szellem tere volt, melyre a zsidót, az örményt s a gorögöt tartotta alkalmasnak csak. S nem volt előtte nagyobb talány, mint az, hogy az általa oly lovasias s barziasnak ösmert magyar faj, mért kerül a katonai életet, mért özönli el a hivatalos pályát?

Hartenfeldi Hart Öttöt állása, családi öszkekötetése, de szerény, megnyerő s behelgölő modora révén is érdemesnek tartotta arra, hogy gyámleánya további sorsát reá bizza.

Leontinnal ellenállása nem talált. Ö sem szeretni, sem kifogásolni valót Hart Öttön nem talált. Azt tudta, hogy férjhez kell mennie, azt is tudta, hogy ezren és ezren epednek kézeért. Ösmerte helyzetét. Gazdagsága, családjának fénye, de saját személye, műveltsége, ismeretei is kivonatossá teszik öt a parthiet kereső ifuság előtt.

Hogy a számos kéro között van-e olyan, ki egyedül ö érte, személyeért lépett a küzdörrre, annak kutatására nem is vállalkozott.

Elötte pedig közönyös volt a férfi-világ. Szá egyért sem dobogott. Azt a férfit pedig, kit ö is szeretni tudott volna, ki azt az eszményt, melyet ö egy férfiról magának alkotott, csak meg is közelítette mag ödlig nem találta föl.

Az esküvo után Hart Öttö — a tábornok nem kis meglepetésére — otthagya a katonai pályát. Nem vágyott babérokra, többre becsülte a nyugodt polgári életet. Neje vagyona túlnyomó részt ingatlanokból, nagy kiterjedésü erdökből állott. Atyja a vármegyének alispánja. Látyja a kerületnek képviselője volt: s nem telt bele két év, a vármegye törzrszövényein épült vicziánus szelte ketté a gazdag erdöségeket, s még rövidebb idő alatt az ös rengetegek le voltak tarolva.

A siker Hartot teljesen elkábitotta: ez időtöl meggazdagodás utáni nagy töltötte el lelkét teljesen. Az erdökből befolyt százezreket új vállalatokba fektette: nem volt a hazában vállalat, melyben ö nagyobb öszseggel részt nem vett volna.

E szenvedély utóbb annyira erőt vett rajta, hogy erejét túl bocsájtkozott vállalatokba, minek ismét az lett a következménye, hogy az alapítási költségek vagyonit erejét felülmúlva, a kivitel percében pénz nélkül állott, s nem egyszer történt meg, hogy a legjövedelmezőbb vállalatokt kellett vesztésséggel eladnia, mert kötelezettségeinek megfelelni képes nem volt.

Neje s a tábornok nem egyszer mentették meg már a bukástól, mi végre arra kényezteté higadtabb, számitani tudó nejét, hogy az üzleteket saját neve alatt kösse, s ezzel férje határtalan üzletészelésgéseinek véget vessen.

VEGYES HIREK.

— **Karácsonyi ajándék.** Lapunk kiadóhivatala mindazoknak, kik a „Sátor-alj”-nak előfizetői, illetőleg, akik az előfizetési díjjal hátrálékban nincsenek, karácsonykor, egy előjegyzési naptárt fog szétküldeni. E naptár tartalmaz: egy teljes naptárt, rom. kath., protestáns, görög-orosz és zsidó, az egyes hónapok napi jegyzékeit, holdnegyedeket, névnapokat, minden ország védszentjeit, az osztrák magyar államban engedélyezett sorsjegyek húzásait, szelvények esedékességeit, bélyeg fokozatokat, levélpostai árszabályokat, portó és táviratozási díjakat, a viág minden pénz-nemeinek táblázatát stb.

— **A szökés párosan.** A s. a. - helyi iparosok között élénk beszéd tárgyat képezi az aszszony-szöktetés, melynek meglepetést okozó hatása egy megszámolt polgártársunkat érte. K. Gy. polgártársunknak a nejét egy Zs. kárpitos kéj-utrá hozta Sárospatakra, a miről a kárpitos csakhamar tudomása lett s a rendőrséghez fordult. — A szerelmes pár itt Patakon egész előkelő módon a Feldmészter-féle vendéglőbe szállt s a gerlek módjára éltek egymással pár óráig, míg a vasúthoz nem hajtottak. Itt azonban rögtön megsejpte a csendőrség s haza szállította Újhelybe mindkettőt a férj uram házába. S a férj nem dühöngött, hanem tanukat hívott s tudtára adta a hü feleségnek, hogy fel is ut, le is út, csak menjen a szöktetővel, éljenek együtt s ha majd megújnak, tanítsa meg a szerelmes kárpitost is arra, mire őt, hogy t. i. az aszszony hamis.

— **A budapesti orvostan hallgatók tüntetése.** Ennek a nagy port felvert ügynek az előidézője a szerencsi járás-orvosnak Dr. Paczauernek a fia, aki minden szigorlatát kitüntetéssel tette le s a boncolásból Héceitől a legnagyobb elismeréssel párosult bizonyítványt nyerte, ellenben Kovács által elbuktatottat. — A hiúságban vagy talán önértében sértett szigorló orvos ügyét az egész ifjúság magáévá tette s most már az egyetemi orvoskari testület fog határozni a mindenestre kényes ügyben.

— **Bíró uram panaszmom van!** — Ismerie bíró ur a teremtés történetét? Ott is ez hallaszott: legyen világosság! hát ezt: „Mehr Licht!” Bizonyosan nem, mert akkor a városnak nem volna olyan miserablis világitása, a minő van. — Ugyan nem tartozik-e a ressortjába az e tekintetben való intézkedés is? Vajjon a Kis-patakra haza menése közbe nem jut-e eszébe, hogy mégis intámis ez a pataki állapot, hogy tíz lépésnyire sem láthat az ember, mert a lámpa gyújtogató még a felállított lámpákat sem gyújtja meg? Beh nyugodt lelkiismerete lehet, hanem fakad ki! Vagy talán sokba kerül a világitás, spórolni akar, hogy kevesebb adót fizessünk? Nem hisszük! Gyújtassa meg a lámpákat!!

— **Nagy dohány lopás történt** f. hó 2-án

Ettől eltekintve, Hart jó férj volt. Nejét szerette, mint szeretői szokas egy kertot, melyben a tartózkodás élvezetet nyújt; egy házat, mely kényelmel ad; egy birtokot, mely jólétünket biztosítja. Szenvédélyei nem voltak, s ha olykor-olykor a házón kívül keressett szórakozást, tette azt oly diszkrét, hogy azzal a házi tűzhely tisztasága homályt nem szenvedett. Egyébként nejmének is teljes függetlenséget engedett.

Hartné az esküvő után csakhamar belátta, hogy férje nem az a eszményi, mit ő keresett. A mint bele ment, egy heletörődött helyzetébe. Férjétől teljesen függetlenítette magát; nagy házat vitt; káza a művészi és íróvilág gyűlhelye volt. Vadászatai, melyeken ő vitte a fűszerpapot az egész délvidéken hírhedtek voltak. Független férfias modorra, sok meendő-moandára adtak okot, a melyeknek azonban komoly alapja soha nem volt.

Igy állott a Hart-ház, mikön Hartné ügyeinek vitelére kérte föl Andornokt.

Ez utóbbi vállalat is pár millióról szólt, a vállalatba minden előre látás nélkül befektetett tőke százszázalék telt ki, a kötelezettségek beváltásának határideje a küszöbön állott a nélkül, hogy a kötelezettségek beváltásának legelső alapfeltételei meglettek volna.

Nagy-Gereben. A Siegelman H. tulajdonát képező dohány-pajttörték fel és mintegy 2—3 mm. besimított dohányt vittek el. A csendőrség és pénzügyőrség a legnagyobb erélyvel vezeti a vizsgálatot, de eddig eredménytelen.

— **A sárospataki Polgári Társok** f. hó 6-án közgyűlést tartott. E gyűlésen fogadtatott el az alapszabály módosítására kiküldött bizottság javaslata s ejtettek meg a tisztikarra és választmányra beadott szavazatok is. Elnökké újra Dr. Ballagi Géza, alelnökké igazgatóvá Fodor Jenő, titkár-jegyzővé Kóte István, pénztárnokká Ványai Gyula, ügyészé Véghe Bertalan választották meg. Választmányi tagok lettek: Czirák István, Ellend József, Kádár Gyula, Dr. Kondor Miksa, Moskovics Ignác, Neumann Péter, Petsár János, Trsztyánszky Károly, Vitt József, Wohl Áron; póttagok lettek: Steinfeld Jenő és Wohl László. Vajha sikerülne az új hivatalnokai karnak a célba vett társadalmi élet átalakítása.

— **Sátoraljai Újhelet** írja levelezőnk: Vidékünkön ravasz szélhámos nő garázdálkodik, a ki mindenütt más név alatt furfangosan kieszt csalásokat követ el. Őt nap előtt városunkban érkezvén, Bock Vadász-kürt szállójának egyik legszébbben berendezett szobájában szállott meg. Az elegáns ruhájú világboldondító asszony azután beállított egy helybeli előkelő izraelita házhoz és egy dugszagú nyírvidéki fiatal izraelita földbirtokos nővérenek mutatván meg magát, azon önmű hittel lepte meg a szülőket, hogy gazdag öcsése látta valahol szép fiatal leányukat, akibe halálisan beleszeretett; ha kezét megnyeri, 150,000 frtot kész azonnal deponálni. A csalónő kijelentése persze a lányos háznál nagy örömet keltett. A tuboldog szülőket ettettek itatták a jövődéli nő nővéret a ki ma eltűnt. Hogy hány vagyonos háznál keresett itt gazdag öcsése számára menyaszonnyt és mennyi csalást követelt el, eddig még nem lehetett kipuhatólni, mert a rászedettek restellik s így titkolják a dolgot. Tény azonban, hogy a szélhámos asszony vidékünk más városában is nagy furfanggal sok embert hálijába kerített. Itt a szállóban, honnan anélkül, hogy a számlát kifizette volna, elpárolgott Berkovics Hani név alatt szerepelt. Kiderítették, hogy innen berkócsin Sárospatakra ment, hol a szegény berkócsin elől a fuvarbér lefizetése előtt megszökött. Sárospatakon egy orvoshoz kopogtatott he és a vendégszeretettel avval halálta meg, hogy a háziaszszony drága téli felsőkabátját elesente. A helybeli rendőrséghez érkezett jelentése szerint a szélhámos nő, a mult heten Kassán Goldstein Ignác név alatt garázdálkodott. Az állítólagos Berkovics Hani — Goldstein Ignác név közepertem. 20—35 éves barna arca tojásdad, orra kicsi, ajka piros. Különös ismertető jele: feltűnően apró kis barna kezei vannak. A csalónőt kerözik.

— **Sakkverseny.** A sárospataki ak. ifjúság Olvasó egylete a testületi szellem ápolása s a játékvégesség fejlesztése végett f. hó 7-én egy 12 napra terjedő sakkverseny rendezését vette foganathá. A versenyre összesen 11-en jelentkeztek. A verseny értelmében minden versenyzőnek legalább kétszer kell megmérközni ellenfeleivel. S a kinek a 20 játszama megjátszása után a legtöbb pontja lesz, az nyeri el az egylet által kitűzött első díjat 10 korona értékben. A második díj 6, a harmadik 4 koronában van megállapítva. Ugy a főisk. ifjúság, mint a közellő körök kivánsian várják a verseny eredményét, mely hivatta van eldönteni, ki a mester a sok kiváló játékos között.

— **Ref. istentisztelet Varannón.** Több mint 200 éve f. hó 6-án volt Varannón az első református istentisztelet. Réz László honmanni missioi lelkes tartotta, amelyen Varannó intelligens közönsége felekezeti külömbégség nélkül részt vett. A varannói dalárda is részt vett sikerült szereplésével az istentiszteleten. A istentisztelet a községi iskola nagy termében tartott — azon a helyen, hol a reformátusoknak hajtan temploma állott.

— **Kézsmarky és Illes.** Budapesten a leghirebb cégek egyike, Kossuth Lajos utca 9. és 10. szám alatti üzlethelyeigét legközelebb a külön e célra épült áruházba (Kussuth Lajos utca 12 szám.) helyezi át, minél fogva az összes 1-50 emelet diszmű. stb. árukeszletet áruit 20—50% -kaleszállította. Félreértések kikerülése végett, megemlítjük, hogy a régi híres „Kerepesi Bazár” nagy raktarai és helyiségei továbbra is fennmaradnak; sőt ott is az oly szilárdul megszabott cikkeknél, mint a 2 frtot felüli francia babák és hintalovak 10% -ot enged.

— **Karácsony** közeledtével sokszor nagy gondot okoz az embernek, hogy hol szeresse be a megfelelő és esimes ajándékokat. Mi ajánljuk, forduljanak bizalommal **Kertész Jenő** áruházához (Budapest, Kerepesi-ut 8.), a hol remek szép kiállításat rendeztek karácsonyi ajándékokból kicsinyek és felnőttek számára. Különösen kitűnik: a pompás dohányzó-íróasztal-készletek, bronz és majolika asztalkák, gyönyörű kínai és japáni vázák, ékszerszekrények, feltűnő szép bőr és plüss árú és még számtalan hasznos ajándék gyermekek számára, melyek közül a szebbnél-szebb francia babák válnak ki többnyire tédrig erő hajjal már 2 2/50 frttól 12 frtig, továbbá beszélő babák 1-30 frttól egész 10 frtig. Megemlítjük, hogy e szolid czégnél minden tárgyon a szabott árak feltűnően láthatók. —

— **Jegyzőhelyettesítés.** Kolozay Ferencz trauzonfalvai körjegyző az olasz-liszikai jegyzőség rendbehazatala végett helyettesítőt küldetett ki. Reméljük, hogy az ügyek rendbehazatala után az olasz-liszikaiak tudni fogják önmaguk iránti kötelezettségeiket s okulva az eddig ott működött jegyző viselt dolgain, a jegyzői székbe egy arra való férfiat fog oda állítani, nem pedig egyesek által pártfogolt s dolgozni nem szerető egyént.

— **A tokajai örömnapja.** Pártját ritkító, valóban lélekemelő ünnepélyt ült f. hó 6 napján Tokaj város lakossága. Tulajdonképp csak az ev. ref. egyház ünnepelt, de részt vett abban felekezeti rang — és kerkülönbség nélkül az egész város lakossága. Az onkéntes adományokból mintegy 7000 forintnyi költséggel újjáépített ev. ref. templom felszentelése volt az alkalom, mely oly díszes és nagyvonzó közönséget hozott össze, a melyet Tokaj régtóta nem látott. S a mi mindenek felett kellemesen lepte meg a szemlélőt, az a rendkívüli, testvéries egyetértés, melyet az ünnepély egész lefolyásában tapasztaltunk. Rom. és gör. katolikusok ág. evangélikusok és izraeliták vállvetve versenyeztek azon, hogy az ünnepély minél nagyobb szabásu s minél szebb lefolyásu legyen. S valóban a kik ott megjelentek, a legkellemesebb emlékekkel távoztak onnan el. Különösen az ünnepély két részből állott u. m. a délelőtőlbeli mely a teljesen újjalakított templom felszentelésének s az estiből, mely tisztán a szemnek, a szívnek, a kedélynek volt szentelve. Az isteni tisztelet d. e 10 órákor vette kezdetét. Képviselve voltak ott az összes felekezetek, hatóságok, a városi tüzoltóság s a közeli és távolabbi vidék tekintélyes számmal. A felavatási szertartást Novák Lajost s-pataki theol. tanár s főisk. lelkész vezette. Kónya András h. németi lelkész remek esketési beszédet mondott. Közben a sárospataki főisk. énekkar zengedezte legszebb templom énekét. Isteni-tisztelet végeztével Vécsey Oláh Miklós, az egyház főgondnoka 30 teritékü ebédet adott, melyen az első felköszöntőt a házi gazda mondta Kun Bertalan püspök egészségére. Másodikat Bergler róm. kath. prépost állott fel s az áldozatkésztségéről és nemesszivőségéről ismert urnőért Vécsey Oláh Károlynéért üritett poharat. E két felköszöntővel megeredt a tosztok arja s az ebédnek csak a késő délutáni órák vetettek végét. Este a s.-pataki főisk. ifjúság énekkara sikerült hangversenyt adott a nagyvendéglő helyiségében. Ugy az énekkar által előadot darabok, mint hasonlóképp az ifjúság köréből kikerült szavaltok oly általános tetszésben részesültek, hogy a tapsnak az „eljen” nek „ujjra” nak se vége. se hossza nem volt. Az este fénypontját azonban azok a remek valóban előképek szolgáltatták, melyek Tokajnak és vidékének legszebb rózsáiból voltak összeállítva. Nem is előképek voltak azok, hanem egy igazi tündéri csoportot melyet az, aki látott, nem igen fog egyhamar elfeledni. A két előképek Jakob Álma és az Ezereves Magyarország mesteri rendezését Gécsné Orsze urhölgy és Mitkovics István ur és neje teljesítették. Az egész ünnepély létrehozásában az elért anyagi és szellemi sikerben a főérdem az egyház faradhatlan tevékenységü lelkeszet. Horváth János urat illeti. A tiszta jövedelem 180 frt volt.

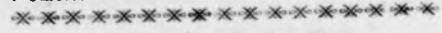
IRODALOM.

— „Galgavölgyi csárdással” zárja be az 1896-dik évi III-dik évfolyamát a „Zenélő Magyarország” most megjelent 24-dik füzetében. Zsá-dányi Ármánd nagyon népszerű csárdása ezen

4 szép nótákból van összeállítva: „Katonának kell lenni a legénynek”. „Már én többet a fő-
 utczán végig menni nem merek”. „Édes anyam a kendőm- és „Csalfa szive csalfa lelke”. Ezen kívül van még e füzetben Irvontól egy remek szép angol négyes táncz „Aurora” Pas de quatre, és Gerdál C. „Milája” ezimű eolette dallamos orosz román magyar szöveggel enek és zongorára. A jelen évfolyamnak ez az utolsó füzete, amely 1896 évfolyam különösen gazdag és értékes tartalmát röviden összegezve, 40 magyar nótát, 10 műdalt magyar szöveggel, 3 kislelet, 4 opera részletet, 5 indulót, 4 keringőt, 8 polkát, 3 esárdást, 1 francia négyest, 25 salondarabot, 1 négykezes darabot és 4 hegedű darabot közölt a „Zenélő Magyarország” az 1896-dik évben mi már magában igazolja, hogy derek munkát végzett e folyóirat, amikor esekélyi írttrel ily gazdag halmazát nyújtotta a legjobban megválasztott zeneműveknek, s méltán rászolgált a közönség oly nagy mérvben megnyilatkozott bizalmára. A teljes évfolyam ugyan az 1894 és 1895-diki is pompás díszkötésekben tekintet 5 frt 40 kr-ért kapható és a legalakmasabb karácsonyi ajándék tárgyat képezi. Az 1897-dik IV. évfolyamra pedig előfizetheti egész évre 24 füzetre 4 frt, féleltre 12 füzetre 2 frt-t a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában. Bpest VI. Csengery utca 62. sz. honnan mutatványszámot ingyen s bermentve küldenek.

— Közeledik a karácsony és bizony sok — nagyon sok gondot okoz, hogy mivel lépjük meg a hozzánk tartozókat — természetes, hogy olyan ajándékkal akarunk nekik kedveskedni, mely a mellett hogy szórakoztat egyúttal hasznos is legyen. Meg vagyunk róla győződve, hogy nálás dolgot cselekszünk, ha felhívjuk kedves olvasóink figyelmét a „Képes Családi Lapokra”. Ezen közkezdveltségnek örvendő szépirodalmi heti lap a legjelesebb írók tollából közöl cikkekkel — minden évben négy regényt ad mellekületül — s ezen kívül előfizetőinek — azoknak is, kik december hóban lépnek az előfizetők sorában.

karácsonyi ajándékol megküldi V. Gaál Karolin jó hírű író „Férfi gyűlölem” ezimű regényét teljesen díjtalanul A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest V. Váci körút 42. sz. 1 emelet.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Van szerencsem Sárospatak város és vidéke mélyen tisztelt közönségének szives tudomására juttatni, hogy Sárospatakon a Kossuth Lajos utcán levő

ékszerész és órák üzletemet
 a karácsonyi és újévi ünnepekre való tekintetből tetemesen meg bővítettem. Készletben tartok arany, ezüst, nickel, aczél férfi és női zseborákat, nyak- és óralánczokat, karkötőket, fülönfüggőket, nyak-kendő-tüket, broschokat, gyűrűket, fali és asztali díszorákat, evőeszközöket, pipere tárgyakat s más éleket.
 Miután berendezett üzletemnek főelve a szolid ár, a pontos kiszolgálat s a vett áruk valódiságának jótállása, szives tiszteletre kérem a mélyen tisztelt közönség becses támogatását.
Spitz Antal
 órák és ékszerész.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságú

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátból n oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatású az összes gabbanművek, kápos és olajnövények, böhre és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltóké a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforavtrágya; tekintettel hatásának tartósságára, felülmúlja az összes szuperfoszfátokat.

A citráttal oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk, netalán hiányt megterítünk.

Arajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

a csehszlovákiai Thomasművek prágai foszfátliszt eladás iródojának vezérképviselőége a magyar korona ország területén

Kalmár Vilmos
 Budapest, Erzsébet-körút 31.

1—B (há közepén.)

Vérszegények, lábbadozók, sápkórosok, gyengélkedők, láztalan tüdőbetegek számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle

Vérképző labdac 1 üveg 60 darab rózsaszínre cukrozott labdacsal 1 frt 80 kr.

Hurut, tüdővész, hideglelés, malária, Influenza, tüdő- és gégehurut, gyomorhurutban szenvedők számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle

Hurutellenes labdac 1 üveg 60 drb. égszínkék cukorral bevont labdac ára 1 frt 80 kr.

Női bajok ellen legjobb szer a dr. Kun Zoltán-féle

Irrigáló por 1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Az arcz- és kéz ápolására legjobb kenőcs a dr. Kun Zoltán Purpurin Crem 5 nap alatt minden szeplő és maj foltot eltávolít s a bőrnek gyönyörű bárszony szerű külsőt ad 1 tégey ára 1 frt 20.

Minden eddig megjelent szájvizek fölött legjobb a dr. Kun Zoltán-féle DENTIPURIN SZÁJVIZ allenszere a ragályos torokbajoknak is. 1 üveg ára 60 kr.

Kapható a készítőnél **TRSTYÁNSZKY KÁROLY** gyógyszerésznél Sárospatakon, s minden nagyobb forgalmu gyógyszerertárban. Főraktár: Török József gyógyszerertárban Budapest, Király-utca 12. Dr. Buday Emil gyógyszerésznél Budapest városház-tér. Sátoralja-Ujhelyben Widder Gyula gyógyszerész ural.

Az 1895. évi CAIROI s az 1896. évi LONDONI egészségügyi kiállításokon díszkölvelel s arany érermel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer.

R E U M A - S Z E S Z

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen eszes bántalmait, u. m.: köszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben még leple, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 filler.

Főraktárak Budapestben: **Török József** ur gyógyszerertárban király-utca 12. sz. és dr. **Egger A.** ur gyógyszerertárban váci-körút 17. sz. Ugyiszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerertárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
SATORALJA-UJHELY 52. szám.

Ugyiszintén: Sárospatakon: Kádár Gyula és Trstyánszky Károly; Varannán: Gaál Sándor; Homonnán: Szekerek Ambrus; Tokajban: Rothfuchs J.; Nagy-Mihályban: Tolvaj Imre urak gyógyszerertárban.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek.

13—20